

PROCESNOTA 1 - VERSIE 2023

Dit document is de procesnota voor het project Ontknoping van Mechelen. In deze procesnota lichten we het communicatie- en participatietraject toe. Daarbij geven we aan wat reeds gebeurd is de afgelopen maanden, en blikken we vooruit op de volgende stappen. We beschrijven de projectstructuur aan de hand waarvan we doorheen het proces maximaal draagvlak willen creëren en opbouwen, en geven uitleg bij de communicatie- en participatieformats die we de afgelopen maanden hebben ingezet en die gepland worden voor het vervolg van het proces.

We wensen te onderstrepen dat de procesnota een evolutief document is: naarmate het proces vordert, worden de ondernomen stappen toegelicht en de resultaten van de doorlopen fase aangevuld.

Contact en info:

Agentschap Wegen en Verkeer – Afdeling Antwerpen

www.wegenenverkeer.be

Adres : VAC Anna Bijns, Lange Kievitstraat 111-113, bus 41, 2018 Antwerpen, België

1. Inleiding

1.1. Wat is de uitdaging?

Mechelen-Noord en Mechelen-Zuid zijn erg drukke verkeersknooppunten die de grote verkeersstromen steeds moeilijker kunnen slikken. Dat veroorzaakt vooral in de spits verkeershinder, zowel op de E19 als op de omliggende wegen. De complexe en onoverzichtelijke inrichting van deze knopen veroorzaakt ook onveilige verkeerssituaties.

Daarom onderzoekt het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) in de studie 'Ontknoping van Mechelen' hoe een herinrichting van beide knooppunten de doorstroming, veiligheid en de ruimtelijke inrichting kan verbeteren, en welke concrete aanpassingen hiervoor nodig zijn. AWV bestudeert ook waar er extra ruimte en verbindingen voorzien kunnen worden voor voetgangers en fietsers, én voor natuur en dieren.

1.2. Wat willen we bereiken?

Met de studie 'Ontknoping van Mechelen' gaan we op zoek naar breed gedragen en duurzame oplossingen op twee dimensies, namelijk duurzame mobiliteit en duurzame open ruimte.

1.2.1. Duurzame mobiliteit

We willen:

- de regio goed en vlot ontsluiten
- het verkeer veiliger maken
- sluipverkeer in de woonkernen ontmoedigen
- extra verbindingen voor fietsers en voetgangers aanleggen
- het openbaar vervoer beter laten doorstromen
- bedrijven en werknemers stimuleren om zich duurzaam te verplaatsen

Figuur 1: op- en afrittencomplex te Battel, bestaande toestand

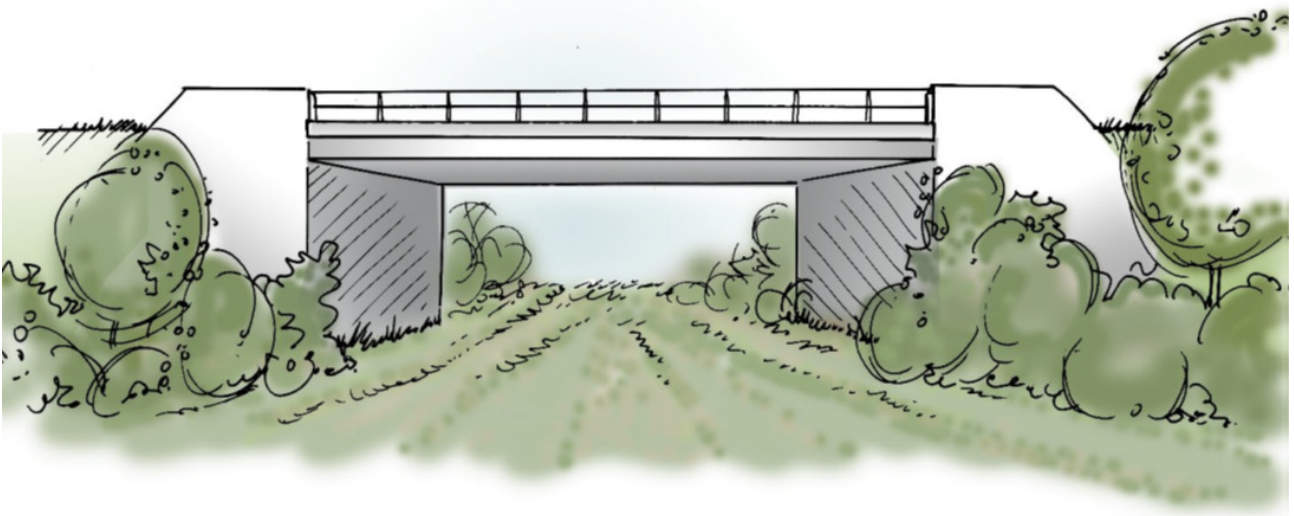

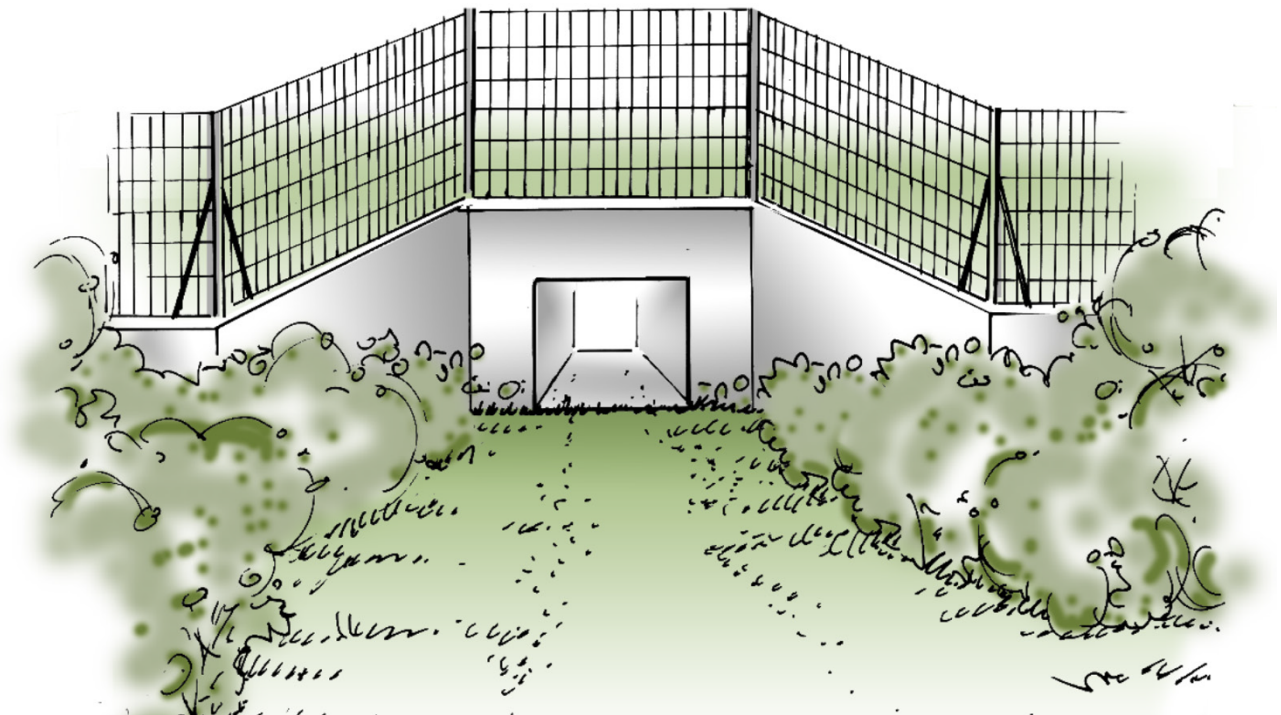
Figuur 2: op- en afrittencomplex te Battel, concept toekomstig ontwerp

1.2.2. Duurzame open ruimte

We willen:

- groengebieden terug verbinden
- water een volwaardige plek geven
- de leefkwaliteit van omwonenden verbeteren
- de impact van infrastructuur op de open ruimte beperken

Figuur 3 en 4: concepten fauna- en florapassages

We zijn ervan overtuigd dat we tot de beste oplossingen komen, als we in dialoog gaan met verschillende belanghebbenden: overheden, experts, organisaties uit het middenveld, actiegroepen, buurtbewoners...

1.3. Timing

Onderstaand schema geeft in grote lijnen het verloop weer van het studietraject dat we de volgende jaren zullen doorlopen.

Figuur 5: Tijdslijn

1.4. Opbouw nota

In deze procesnota beschrijven we hoe we communicatie, participatie en overleg doorheen het proces verweven. De doelstellingen van deze nota zijn de volgende:

- Inzicht geven in de procesaanpak aan alle betrokken belanghebbenden
- Verduidelijken van de projectstructuur: wie betrekken we wanneer en op welke manier in het proces?
- Aangeven hoe en in welke fases van het project inspraak geleverd kan worden en waar informatie gevonden kan worden
- Beschrijven van de communicatieaanpak in functie van de transparantie van het proces

- Terugblikken op de communicatie- en participatieaanpak die werd gevolgd in de afgelopen maanden, en vooruitblikken op de initiatieven die volgen.

In hoofdstuk 2 van deze procesnota gaan we in op de procesaanpak en de fases van het geïntegreerd ontwerpproces. Daarbij focussen we op de belangrijkste mijlpalen.

In hoofdstuk 3 verduidelijken we de projectstructuur: wie betrekken we wanneer en op welke manier in het proces? We geven aan hoe inspraak geleverd kan worden en waar informatie gevonden kan worden. We maken duidelijk over welke aspecten er wel en niet kan geparticipeerd worden.

In hoofdstuk 4 blikken we terug op de communicatie- en participatieaanpak die werd gevolgd in de afgelopen maanden, en blikken vooruit op de initiatieven die volgen.

2. Procesaanpak

In dit hoofdstuk gaan we in op de procesaanpak en beschrijven daarbij de belangrijkste doorlopen en te doorlopen fases van het ontwerpproces tot aan de aanbestedingsfase.

2.1. Opstartfase

Tijdens de opstartfase van het project werd gezocht naar een verkeerskundige oplossing voor de ontknoping van Mechelen. Verschillende alternatieven werden onderzocht, zowel voor knoop Mechelen-Noord als Mechelen-Zuid. Deze fase werd afgesloten met de publicatie van twee startnota's.

2.2. Fase voorontwerp

Het voorkeursalternatief dat naar voren kwam uit de startnota's wordt in deze fase verder uitgewerkt, niet enkel verkeerskundig maar ook op het vlak van fauna- en flora. We gaan met andere woorden samen met de stakeholders op zoek naar de gewenste bijkomende verbindingen voor voetgangers, fietsers maar ook voor de natuur en dieren. Tijdens deze fase worden de opmerkingen, suggesties en bezorgdheden van de brede bevolking meegenomen. We verfijnen de doelstellingen op die manier dat we verschillende alternatieve oplossingen tegenover elkaar kunnen evalueren. Tegen het einde van deze fase kunnen we een voorkeursontwerp voorstellen aan onze stakeholders.

2.3. Fase definitief ontwerp en project-MER

In deze fase werken we het voorkeursontwerp verder uit tot een definitief ontwerp en stellen we een project-MER op. In het kader van het project-MER werken we een participatietraject uit dat samenspoort met de participatiemomenten met betrekking tot het definitief ontwerp. Beide trajecten zijn namelijk onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

2.4. Fase Omgevingsvergunningsaanvraag

Na afronding van de project-MER en finalisatie van het definitief ontwerp wordt de omgevingsvergunningsaanvraag ingediend en worden de officiële inspraakmomenten georganiseerd en adviezen ingewonnen.

2.5. Fase Aanbesteding

Na het verkrijgen van de omgevingsvergunning start de aanbestedingsfase. We zoeken een private partij die de infrastructuur verder zal ontwerpen, bouwen, financieren en onderhouden gedurende een bepaalde looptijd. Deze private partij zal hierbij ook het minderhinderplan en de fasering van de werken verder uitwerken.

3. Projectstructuur

3.1. Leidende principes

Onderstaande principes schuiven we naar voor als belangrijke uitgangspunten die cruciaal zijn voor een constructieve samenwerking met belanghebbenden:

3.1.1. Een open proces

Het project Ontknoping van Mechelen moet een breed gedragen project zijn. Daarom willen we een open proces aangaan met belanghebbenden. Dat betekent dat we in dialoog met belanghebbenden de probleemstelling, doelstellingen en onderzoeksvragen definiëren.

We onderzoeken met andere woorden de noden en potenties. Op basis daarvan brengen we actoren samen en bouwen we coalities rond kansen. In dialoog met belanghebbenden definiëren we een gezamenlijke ambitie die uitgaat van een win-win. In die zin beschouwen wij de maatschappelijke meerstemmigheid van belanghebbenden als een absolute troef. We zetten deze meerstemmigheid in om potenties te detecteren. Hierdoor kunnen we een breed gedragen project definiëren dat winsten met zich meebrengt op meerdere vlakken.

Een open proces gaat uiteraard gepaard met het samen vastleggen van conclusies, afspraken en engagementen in verschillende stadia van het proces. Elk stadium van het proces kent op die manier een fase van divergeren (breed consulteren – ideeën ophalen) en een fase van convergeren (beslissingen verankeren).

3.1.2. Integraal werken

Een tweede uitgangspunt is het samen zoeken naar een gedragen compromis door in te zetten op een integrale aanpak. We geloven namelijk dat we het grootste draagvlak kunnen verwerven als we dit proces niet enkel vanuit een mobiliteitsperspectief benaderen, maar ook aspecten als kwalitatieve (stedelijke en open) ruimte, landschap, ecologie en erfgoed als gelijkwaardige aspecten meenemen.

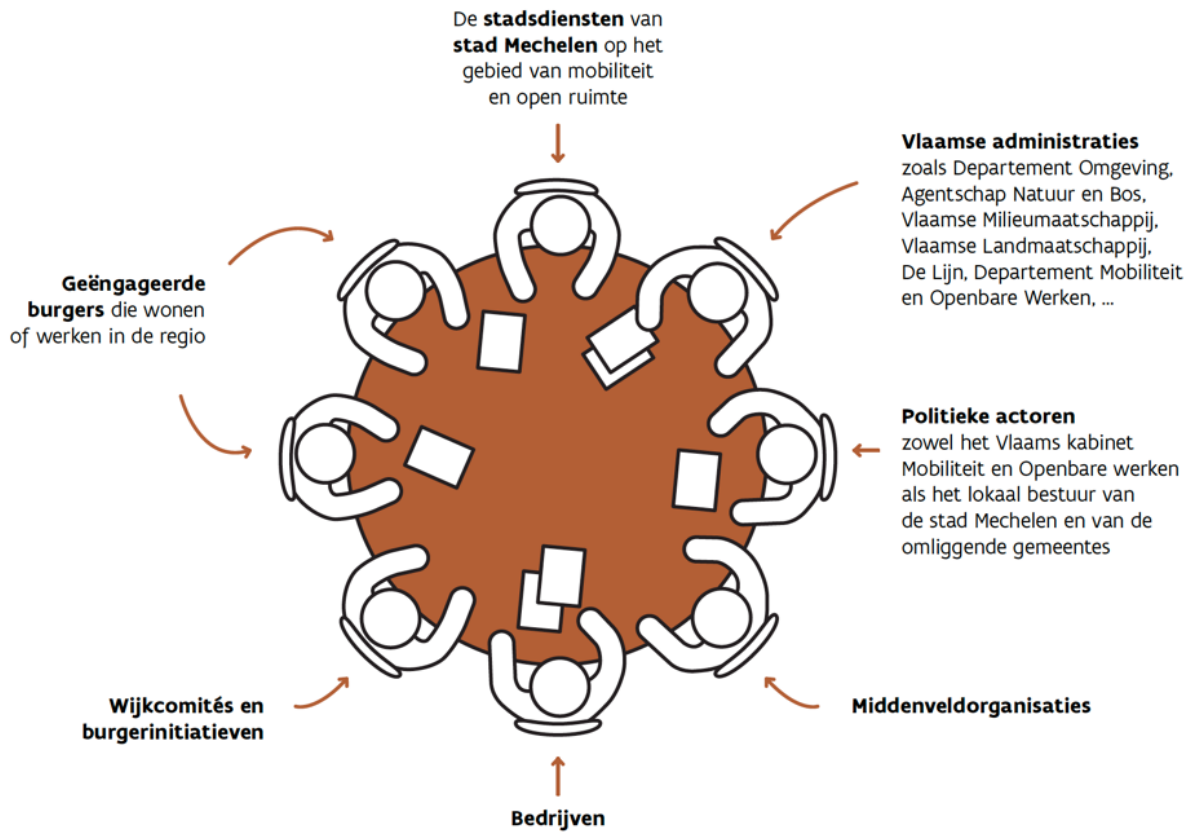
3.1.3. Zo vroeg mogelijk aan tafel met belanghebbenden

Als derde uitgangspunt worden vragen, noden, wensen en bezorgdheden zeer vroeg meegenomen in het proces, en worden belanghebbenden betrokken in de definiëring van de onderzoeksvragen en de oplossingen.

3.2. Overlegfora

Gezien de intensiteit van het proces is het belangrijk om van verschillende belanghebbenden van verschillende categorieën een structureel engagement te krijgen. Hiermee bedoelen we dat belanghebbenden zich op een regelmatige en aanhoudende manier tot het proces engageren zodat een onderlinge duurzame dialoog ontstaat tussen burgers, experts, administraties en politici. Op die manier kan kennis makkelijker accumuleren doorheen het proces, omdat steeds verder gebouwd kan worden op

vergaarde inzichten. Zo voorkomen we ook dat er te veel tijd gaat naar het terugkoppelen van vorige overlegmomenten, in plaats van vooruitgang te boeken in het ontwerp onderzoek.

Figuur 6: Belanghebbenden bij de “Ontknoping van Mechelen”

De vraag naar een meer structureel engagement geldt zeker voor de bovenlokale en lokale administraties. Hun kennis en expertise is cruciaal voor het vormgeven van het uiteindelijke project. Een actieve en regelmatige deelname van administraties laat ook meer uitwisseling toe met andere belanghebbenden. Daarnaast zien we een rol voor hen om de politieke besluitvorming voor te bereiden.

De lijst van betrokken belanghebbenden is uiteraard dynamisch: gedurende het proces moet de volledigheid en juistheid van deze lijst permanent bewaakt worden. Zo zullen gedurende het proces ongetwijfeld actoren toegevoegd worden en gegevens aangevuld worden.

De formats die we beschrijven voor het overleg met bestuurlijk-administratieve belanghebbenden, professionele belanghebbenden en het brede publiek, zijn een middel om een doel te bereiken. Het spreekt dan ook voor zich dat we op een flexibele manier omgaan met deze overlegstructuren.

Het betrekken van de verschillende belanghebbenden heeft verschillende doeleinden:

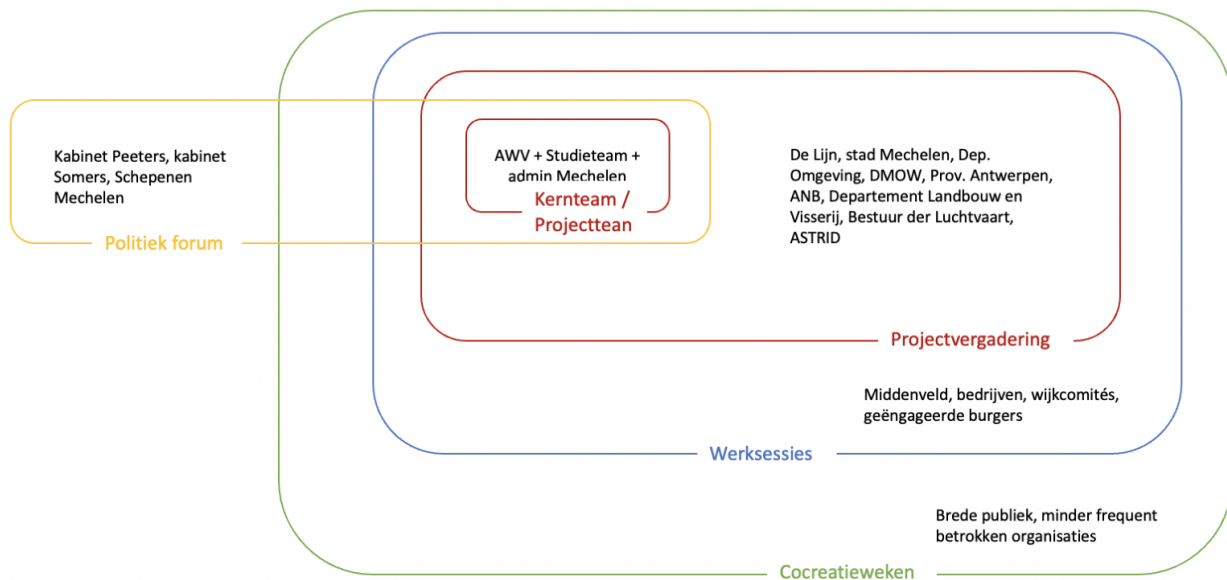
- *Kenniscreatie*: samen nieuwe kennis creëren om nieuwe denkrichtingen te kunnen ontwikkelen
- *Kennistoetsing*: kennis en bijhorende inzichten voorleggen ter verfijning of aanvulling
- *Kennisverzameling*: kennis en bijhorende inzichten ophalen bij (lokale) experts
- *Kennismededeling*: kennis en bijhorende inzichten overbrengen
- *Kennisvalidatie*: kennis en bijhorende inzichten bevestigen en bekrachtigen

	Kenniscreatie	Kennistoetsing	Kennisverzameling	Kennismededeling	Kennisvalidatie
Politiek forum				xxx	xxx

Projectvergadering		x	x	xx	xxx
Techn. Overlegmomenten	xxx	x	xxx	x	xx
Werksessies	xxx	x	x	xxx	x
Cocreatiedagen / week	xxx	xx	x	xxx	x
Open publieksmomenten	x	x	x	xxx	x
Bilaterale gesprekken	x	x	xxx	x	xx

Tabel 1: Doeleinden van de verschillende overlegfora

Hieronder kan een schema teruggevonden worden die de overlegfora in verhouding tot elkaar weergeeft. Zo is duidelijk dat elke structuur voortbouwt op de voorgaande (met uitzondering van het Politiek forum). Afhankelijk van het gewenste resultaat op een specifiek moment is een bepaalde vorm van overleg en samenwerking meer of minder geschikt.

Figuur 7: Schematische voorstelling overlegstructuur

3.2.1. Kernteam

Opdracht

Binnen het Kernteam staat het studieteam in voor het produceren van studiemateriaal dat voorgelegd wordt ter presentatie en discussie met de belanghebbenden. De opdrachtgevers bewaken daarin de voortgang.

Samenstelling

- Agentschap Wegen en Verkeer als opdrachtgever
- Multidisciplinair studieteam (Bruggenbouwers)

Frequentie

Zo veel als nodig, minstens tweewekelijks.

3.2.2. Projectteam

Opdracht

Binnen het Projectteam voorzien de vertegenwoordigers van de lokale administraties mee in de voortgang van het project door het delen van kennis en regelmatige afstemming met lokale politiek en administratie.

Samenstelling

- Kernteam
- Vertegenwoordigers stad Mechelen

Frequentie

Zo veel als nodig, minstens tweewekelijks.

3.2.3. Projectstuurgroep

Opdracht

De projectstuurgroep brengt de directies van de relevante bovenlokale en lokale administraties samen met als doel de politieke besluitvorming voor te bereiden en te faciliteren.

Het gaat daarbij zowel om strategische zaken:

- Bewaken van de timing, doelstellingen en contouren van het project
- Rapporteren naar politiek en voorstellen van beslissingen voorleggen
- Anticiperen op mogelijk verschillende standpuntbepalingen.
- Samenwerkingsvormen tussen betrokken overheden voorbereiden
- Rekening houden met de diverse regulerende beleidscontexten
- In het oog houden van de langetermijnvisie van het hele project

Als om juridische zaken:

- Inzicht verkrijgen in de toepasselijke wetgeving en procedures
- In lijn brengen van het project met de juridische context

Daarnaast kunnen ze instaan om projecten, die voortvloeien uit het project maar er geen deel van uitmaken, verder uit te werken (bijv. flankerende maatregelen) En op die manier bijdragen aan het totaalproject.

Samenstelling

- Projectteam
- Departement Omgeving
- De Lijn
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken (DMOW)
- Provincie Antwerpen
- Agentschap Natuur en Bos (ANB)
- De Vlaamse Waterweg (DVW)
- Vlaamse MilieuMaatschappij (VMM)
- Vlaamse Landmaatschappij (VLM)
- Departement Landbouw en Visserij
- Bestuur der Luchtvaart
- ASTRID

Frequentie

- Op afroep
- In principe na het overleg met de verschillende belanghebbenden (bilateraal of technische overlegmomenten) en voorafgaandelijk aan het Politiek Forum
- Voornamelijk rond afgeronde deelfasen

3.2.4. Politiek Forum

Opdracht

Het politiek forum is een overlegmoment voor belanghebbenden die het (lokale representatieve) democratische bestel vertegenwoordigen met als doel te komen tot een (lokaal) politiek draagvlak voor het project. Tegelijkertijd heeft het politiek forum de taak om de doorvertaling te bewaken van de doelstellingen van het project naar lokale projecten.

Engagement

De deelnemers van het politiek forum engageren zich om met andere politieke vertegenwoordigers in dialoog te gaan met als doel te komen tot gezamenlijke standpunten.

De betrokken kabinetten en burgemeesters worden op regelmatige basis uitgenodigd voor een politiek overlegmoment.

Samenstelling

- Kernteam
- Kabinet Somers
- Kabinet Mobiliteit en Openbare Werken
- Burgemeester en schepenen van de stad Mechelen

Frequentie

- Op afroep
- In principe na het overleg met de verschillende belanghebbenden tijdens de cocreatieweken en voor een dialoogmarkt
- Voornamelijk rond afgeronde deelfasen

3.2.5. Cocreatieweken

Op strategische momenten binnen het proces organiseren we cocreatieweken.

Opdracht

Tijdens die weken wordt de interactie verbreed via een groot aantal overleg- en samenwerkmomenten met verschillende actoren, groepen en de bevolking. Het is een moment waarop meer uitgebreid en vanuit een ruimere samenstelling een open dialoog te voeren over de voortgang van het onderzoeksproces. Dit is niet altijd evident, want het is zeker niet altijd een goed nieuws-show. Het is eerlijk laten zien waar we zelf mee worstelen. Echter, dit maakt dat er maximale input vanuit de groep kan komen en dat eventuele voorstellen/scenario's samen kunnen besproken worden, en bijgestuurd waar mogelijk. Zo wordt teruggekeken op de resultaten van de (technische) werksessies, wordt er extra informatie opgehaald en wordt een deelfase van het onderzoek gevalideerd met een bijeenkomst van een projectstuurgroep en een politiek forum. Meteen wordt ook vooruit gekeken naar de volgende deelfase. Eigen aan een cocreatieweek is dat de kenniscreatie geconcentreerd is in de tijd en meteen wordt opgevolgd door kennistoetsing. Door dit snelle proces van cocreatie en toetsing kan veel inhoudelijke vooruitgang gemaakt worden in dialoog met de belanghebbenden.

Frequentie

Zesmaandelijks

Georganiseerde overlegmomenten

Werksessies

De werksessies worden georganiseerd om de inspraak van verschillende stakeholders mogelijk te maken. De standpunten van de verschillende actoren kunnen immers ver uit elkaar liggen. Tijdens de werksessies werken AWW, het studieteam, de ambtelijke actoren, middenveldorganisaties en geëngageerde burgers (met een bepaald mandaat als lokale experts en ambassadeurs) samen om vanuit een inhoudelijke analyse van de probleemstellingen te komen tot breed gedragen ambities en doelstellingen. De organisaties vaardigen één (of een aantal) vertegenwoordiger(s) af die actief deelnemen aan de werksessies in hun hoedanigheid als inhoudelijk medewerkers. De hoeveelheid vertegenwoordigers hangt af van het thema van een sessie, de evenwichtige samenstelling van een sessie, en de mate van betrokkenheid bij het project.

De deelnemers van de werksessies zitten van in het begin mee aan de tafel om de verschillende onderzoekstappen en resultaten op te volgen, aan te vullen en bij te sturen. De verschillende voorstellen worden op een geïntegreerde manier bekeken en onderzocht, in overleg met de belanghebbenden. Aangezien de werksessies gedurende de kantooruren doorgaan, wordt van de deelnemers een structurele betrokkenheid verwacht. Zo kan met een beperkte terugkoppeling over vroegere sessies op een doelmatige manier verder worden gewerkt.

Samenstelling

- Kernteam
- Leden projectstuurgroep
- Aanvullende ambtelijke actoren
- Middenveldorganisaties
- Geëngageerde burgers

Dialogoemarkten

Tijdens de cocreatieweken organiseren we ook een dialoogmarkt voor het brede publiek.

Een brede communicatie naar de bevolking is essentieel om te komen tot een breed gedragen oplossing. Het is daarbij ook belangrijk om steeds de deur open te houden voor nieuwe geïnteresseerde belanghebbenden. Het is immers niet de bedoeling om het project in theorie van achter een bureau te gaan uitwerken zonder enige voeling met de realiteit. De bewoners maar ook de pendelaars en gebruikers- zoals vb. transportbedrijven- ondervinden dagelijks hinder op en rond de Mechelen-Noord en Mechelen-Zuid. Hun ideeën, suggesties, visie, bekommernissen, enz. zijn dan ook essentieel in het hele proces. Hun betrokkenheid en participatie vormt aldus een belangrijk onderdeel in de realisatie van het voorliggend programma. Uit het participatieproces kunnen mooie win-wins ontstaan.

Functie

- Bedoeling van de dialoogmarkten bestaat erin:
- Breed en helder te informeren over de context van het proces, de procesaanpak, het plangebied, de doelstellingen, relevante lopende processen, de samenwerkingsdynamiek, de gevolgde juridische procedure, ...;
- Een open dialoog te voeren. Dit is niet altijd evident, want het is zeker niet altijd een goed nieuws-show. Het is eerlijk laten zien waar we zelf mee worstelen. Echter, dit maakt dat er maximale input vanuit de

groep kan komen en dat eventuele voorstellen/scenario's samen kunnen besproken worden, en bijgestuurd waar mogelijk. Zo toetsen we af of de zaken die we bespraken met professionele belanghebbenden, ook gedeeld worden door burgers;

- Breed te capteren wat er leeft en wat mensen als kansen en bezorgdheden zien in het kader van dit proces (zowel inhoudelijk als procesmatig), inzichten vanuit verschillende invalshoeken samen te brengen, en de basis te leggen van een zo breed mogelijk gedragen project en proces.

Er dient ook bijzondere aandacht te gaan naar stemmen in de samenleving die structureel minder sterk vertegenwoordigd zijn in de formele besluitvormingsprocessen, maar die evengoed een waardevolle bijdrage kunnen leveren als belanghebbende in dit project (denk bv. aan jongeren, ouderen, mensen met migratieachtergrond etc.).

Bilaterale overlegmomenten

Naast de werksessies en cocreatieweken is er steeds ruimte voor bilaterale gesprekken met belanghebbenden. De bilaterale gesprekken kunnen verschillende doelstellingen hebben:

- bijkomende informatie verwerven,
- toelichting krijgen of geven bij onderzoeksresultaten,
- afdtoetsen van verschillende scenario's,
- randvoorwaarden in kaart brengen en
- evalueren van de voortgang van het proces.

Op de werksessies en tijdens de cocreatieweken wordt telkens transparant gecommuniceerd over welke bilaterale overlegmomenten in de voorbije periode hebben plaatsgevonden en (op hoofdlijnen) welke thema's hier aan bod zijn gekomen. Hierdoor zijn alle deelnemers op de hoogte van de agenda van het project, en kan opgevolgd worden of alle invalshoeken effectief besproken worden in het verdere traject.

Expertensessies

We zetten in op kennisopbouw bij de verschillende stakeholders door middel van (online) expertensessies. Indien nodig en nuttig worden deze gevolgd door een meer doorgedreven kennissessie met specifieke stakeholders. De expertensessies worden ook opgenomen en ter beschikking gezet op de website. Op deze manier kunnen stakeholders die later aansluiten in het proces ook deze expertensessies raadplegen.

4. Participatie doorheen het proces

In dit hoofdstuk gaan we in op hoe de participatie i.k.v. "Ontknoping van Mechelen" vormgegeven werd sinds de opstartfase. We kijken terug op wat de voorbije jaren en maanden reeds gebeurd is, en kijken vooruit naar wat in de nabije toekomst gepland is rond participatie.

In volgende versies van de procesnota zal deze informatie telkens worden geactualiseerd, en zal de participatie ook in de volgende fases van het proces meer in detail belicht worden.

4.1. Opstartfase

De studies met betrekking tot het verkeerskundig concept is al lopende sinds 2018. Hierbij werd bekeken hoe de verschillende knooppunten verkeerskundig op een andere manier zouden kunnen worden ingericht. Doelstelling was een visie voor de lange termijn voor de knooppunten op te maken om toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen op deze visie af te kunnen stemmen. Er werd een startnota opgemaakt voor zowel

Noord als Zuid. In tegenstelling tot de projectstructuur, zoals hierboven uiteengezet, werd tot de zomer van 2022 gewerkt met werkvergaderingen en stuurgroepen, aangezien realisatie op middellange termijn niet aan de orde was. In 2020 kwam voor de eerste keer een projectvergadering samen. In september 2021 besliste de Vlaamse regering om het project te realiseren via een Publiek Private Samenwerking (PPS).

4.1.1. Werkvergaderingen

Het AWV, studieteam, de stad Mechelen en DMOW kwamen op regelmatige basis samen in werkvergaderingen om aandachtspunten, randvoorwaarden, ... te bespreken.

In de periode september 2018 en september 2019 werden 9 werkvergaderingen georganiseerd. De verslagen van deze vergaderingen kunnen teruggevonden worden in de startnota.

4.1.2. Stuurgroep

In de stuurgroep zetelden afgevaardigden van het AWV, DMOW, departement Omgeving, de stad Mechelen en het studiebureau. Tijdens de stuurgroep werd de stand van zaken van het ontwerpproces besproken.

Op volgende data werd een stuurgroep georganiseerd:

- 13 maart 2019
- 19 september 2019
- 9 juli 2021

4.1.3. Projectgroep

Een eerste vergadering met de projectgroep werd op 7 juli 2020 georganiseerd. Het proces werd toegelicht samen met de voorkeursvariant voor knoop Mechelen-Noord.

4.1.4. Online infomoment

In de zomer van 2022 organiseerde het AWV een online infomoment met betrekking tot de verkeerskundige oplossing. De opnames van deze toelichting zijn op de website terug te vinden. De vragen en bemerkingen die gegeven werden tijdens dit moment maar die ook erna via mail werden overgemaakt, werden meegenomen in een eerste verwerking.

4.1.5. Publieksenquête

Tijdens de zomer van 2022 lanceerden we een digitale bevraging op de website om voeling te krijgen met wat er leeft over het project. Meer dan 800 mensen vulden de bevraging in. Uit de bevraging bleek ook dat respondenten burgerparticipatie belangrijk vinden. 248 deelnemers geven alvast aan verder uitgenodigd te willen worden voor de participatiemomenten om actief na te denken over de Ontknoping van Mechelen. Meer dan 500 deelnemers willen verder op de hoogte blijven via de nieuwsbrief van dit project.

4.2. Fase opmaak voorontwerp en project-MER

De beslissing van de Vlaamse regering om dit project tot realisatie te brengen, bracht met zich mee dat het project nu niet enkel verkeerskundig maar ook ruimtelijk diende uitgewerkt te worden. Zoals hierboven reeds uiteengezet, doen we dit in volledige transparantie en doorgedreven samenwerking met alle stakeholders.

Het startmoment van deze nieuwe fase werd ingezet door middel van cocreatieweken die plaatsvonden in het najaar van 2022.

4.2.1. Technische overlegmomenten

Ter voorbereiding van de onderdompelweken werden verschillende voorbereidende technische overlegmomenten georganiseerd rond de thema's Duurzame Open Ruimte en Duurzame Mobiliteit. Deze gingen door op 25 oktober en 17 november. Hierbij werd het werkmateriaal doorgesproken die als basis dienden voor de werksessies met de professionele stakeholders. Na deze werksessies ging het studieteam het terrein op om het gebied nog beter te leren kennen vóór de eerste werksessies.

Figuur 8: Sfeerbeelden fietstocht

4.2.2. Cocreatieweken 2022

We organiseerden overdag (voor middenveld & ambtelijke actoren) en 's avonds (voor de geëngageerde burger) thematische werksessies. Tijdens deze sessies stelden we onze vooropgestelde manier van werken voor en polsten naar de bereidwilligheid om deel te nemen aan de werksessies. We verfijnden de thema's en ambities tijdens deze momenten om ze op het einde van de onderdompeldagen helder te hebben. Deze werden voorgesteld aan alle deelnemers van de werksessies en het brede publiek tijdens een dialoogmarkt. Tussen de werksessies en de dialoogmarkt werd een politiek forum georganiseerd en een projectvergadering.

Werksessies

Op 29 november 2022 organiseerden we een cocreatiedag met werksessies rond thema's zoals duurzame bedrijvigheid, mobiliteit en open ruimte.

Op de sessie duurzame bedrijvigheid waren er 15 deelnemers, voornamelijk uit het middenveld. De teneur was positief en er was enthousiasme over de voorgestelde verkeerskundige oplossing. Iedereen gaf ook aan nauw betrokken te willen blijven bij het verdere proces.

Figuur 9: Startvragen tijdens de werksessies

In de namiddag vond een vruchtbare werksessie plaats met administraties, middenveld en wijkcomités, goed voor 24 deelnemers. We noteerden dat er bezorgdheid is over geluidshinder en over de aansluiting van de Uilmolenweg. Men vreest voor een mogelijk aanzuigefect van verkeer via de Stuivenbergbaan. Tot slot bleek de compensatie van het Witte Kinderbos, naast de toegankelijkheid ervan, ook een belangrijk aandachtspunt.

Figuur 10: Sferbeelden werksessies 29 november 2022

Tijdens de avondsessie zaten een 40-tal geïnteresseerde burgers rond de tafel. De deelnemers waren constructief en deelden nuttige inzichten. Ze uitten dezelfde bezorgdheden en aandachtspunten als de deelnemers van de werksessie in de namiddag. De deelnemers zijn bijzonder blij dat ze als lokale experts betrokken worden bij de verdere uitwerking van de plannen.

Politiek forum

Op 8 december had het eerste politiek forum plaats. Hierbij werd kort het verkeerskundig concept toegelicht en werd ingegaan op de aandachtspunten en bemerkingen die naar boven gekomen zijn tijdens de werksessies van 29 november. Vervolgens werd de opzet van de dialoogmarkt besproken.

Projectvergadering

Op 9 december werd een volgende projectvergadering gehouden. Hierbij werd toegelicht wat de eerste resultaten van de onderdompelweek waren en hoe de dialoogmarkt zou verlopen en welke vragen werden voorgelegd.

Dialogoormarkt

Op donderdag 15 december 2022 vond in het stadhuis van Mechelen een dialogoormarkt plaats. Bezoekers konden er kennismaken met het project en iedereen kon vragen stellen aan het projectteam. 59 enthousiaste burgers zakten af naar deze dialogoormarkt. Ze gingen in gesprek met het studieteam gaven waardevolle input. Zo kwamen er verschillende voorstellen voor nieuwe fiets- en ecoverbindingen. De panelen van de infomarkt kunnen [hier](#) teruggevonden worden.

Figuur 11: Sfeerbeelden dialogoormarkt

Andere overlegfora

Op 16 oktober werd er op de Commissie Mobiliteit van de stad Mechelen toelichting gegeven over het verkeerskundig concept van de twee knooppunten. De presentatie kan [hier](#) teruggevonden worden.

4.2.3. Doorkijk naar 2023

In het voorjaar van 2023 gaan we aan de slag met de opmerkingen, aandachtspunten en bezorgdheden die we verzamelden tijdens de werksessies en de dialogoormarkt. Sommige zaken kunnen direct verwerkt worden, andere hebben verder studiewerk nodig. Zo ging het kernteam in januari op pad met de provincie Antwerpen om de potenties van doorsteken ter hoogte van het Vrijbroekpark verder in kaart te brengen. Ook de potenties voor de zachte weggebruikers werden op het terrein verder bediscussieerd.

Figuur 12: Sfeerbeelden fietstocht januari 2023

In het voorjaar zetten we verder in op **kennisopbouw** bij de vele stakeholders betrokken bij het project. Zo organiseren we verschillende expertsessies verspreid over het jaar. De eerste geïdentificeerde onderwerpen zijn: geluid en lucht; verkeersmodellen; milieueffectrapportage; lichtengeregelde kruispunten tov rotondes. Deze online expertsessies zullen doorgaan over de middag. We zullen deze eveneens op de website ter beschikking stellen. Op deze manier blijft deze informatie toegankelijk voor eenieder op eender welk moment.

Eind mei – begin juni organiseren we terug een **cocreatieweek** met eenzelfde reeks werksessies, een politiek forum en een dialoogmarkt. Hierbij brengen we opnieuw een stand van zaken en tonen we hoe we met de verschillende bezorgdheden en aandachtspunten zijn omgegaan in het ontwerp van de ontknoping van Mechelen. Tijdens deze momenten lichtten we ook toe aan welke criteria we de verschillende voorliggende

alternatieven gaan toetsen om zo toe te werken naar een gedragen voorkeursalternatief tegen het einde van 2023. Dit wordt dan tijdens een volgende cocreatieweek toegelicht.

Gezien de bijzondere betekenis van het **Witte Kinderbos** starten we in 2023 ook een cocreatietraject op waarbij we samen met stakeholders op zoek gaan hoe we de symbolische waarde van het bos kunnen verankeren in het nieuwe aan te leggen Kinderbos.

5. Communicatie

Het project Ontknoping van Mechelen volgt een positieve en proactieve communicatie, waarbij de betrokkenheid van de brede bevolking en doelgroepen wordt geactiveerd.

Vanuit het project worden een aantal communicatiekanalen ingezet. Daarnaast doen we ook beroep op de belanghebbenden die met ons meewerken aan “Ontknoping van Mechelen”, om informatie te verspreiden via hun kanalen.

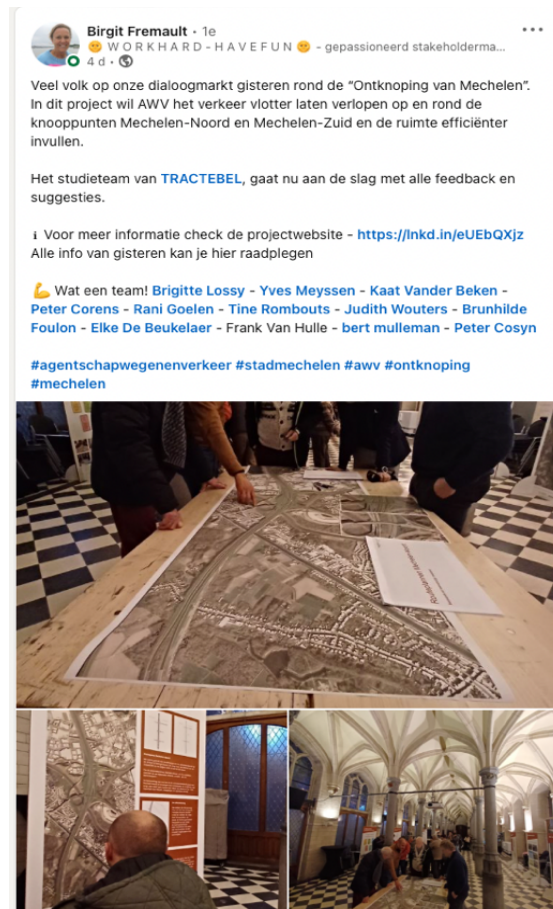
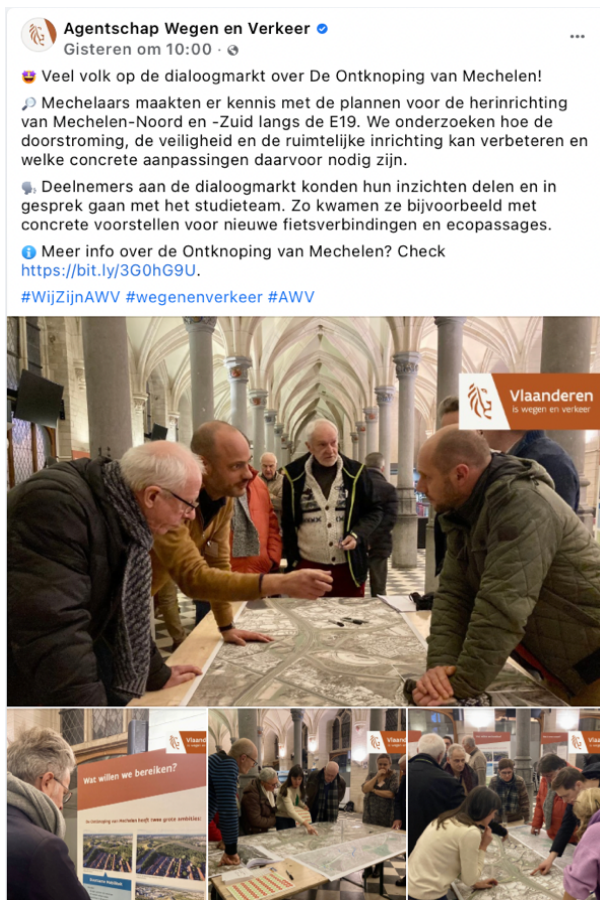
5.1. Website en sociale media

De website <https://wegenverkeer.be/werken/de-ontknoping-van-mechelen> vormt de belangrijkste pijler van onze digitale communicatieplannen. We proberen er zoveel mogelijk mensen mee te bereiken.

Eind 2022 werd de website structureel herwerkt. Van een formele, procedurele webpagina veranderde de website in een kanaal dat op een toegankelijker manier informatie naar zowel het brede als het gespecialiseerde publiek wil voorzien.

Via sociale media werd opgeroepen om deel te nemen aan de dialoogmarkt. Zowel AWW, stad Mechelen, Tractebel als Common Ground hebben hiervoor hun eigen kanalen ingezet.

Figuur 12: Voorbeelden van posts op sociale media (Facebook, LinkedIn)

5.2. Nieuwsbrieven

Volgende nieuwsbrieven werden verzonden in 2022:

- Juli 2022: terugblik op de online infosessie en oproep om de enquête in te vullen.
- November 2022: resultaten van de enquête en de aankondiging van de werksessies en de dialoogmarkt
- December 2022: feedback over de voorbije participatiemomenten.

5.3. Nieuwsartikels

Als reactie op het online infomoment van juni 2022 verschenen volgende persartikels:

- https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20220707_97060865
- https://www.gva.be/cnt/dmf20220707_97060865
- <https://www.hln.be/mechelen/verkeerskundig-concept-ontknoopt-noord-en-zuid-doorgaand-verkeer-e19-verhuist-naar-middenberm~abe4daea/>

Volgende op het persbericht met betrekking tot de dialoogmarkt in december 2022, werden verschillende nieuwsartikels gepubliceerd:

- <https://www.hln.be/mechelen/ontknoping-van-mechelen-vraagt-input-tijdens-dialogmarkt~a9ffafb2/>
- https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20221214_94002737
- https://www.gva.be/cnt/dmf20221214_94002737
- <https://www.radioreflex.be/2022/12/14/studieteam-ontknoping-van-mechelen-verzamelt-input-van-verschillende-actoren-en-belanghebbenden/>
- [Megaproject 'Ontknoping van Mechelen' moet verkeer rond knooppunten veiliger en vlotter laten verlopen](#)

5.4. Communicatie via intermediaire organisaties

Ook de belanghebbenden met wie we actief werken in het kader van ons participatietraject, hebben een achterban van potentieel geïnteresseerde organisaties of burgers die we graag ook informeren over en betrekken bij het project: denk maar aan de mobilisatiekracht van ondernemersorganisaties t.a.v. aangesloten bedrijven, van de stad t.a.v. haar inwoners, van middenveldorganisaties t.a.v. hun leden,... Daarom zullen we in het vervolgt raject ook actief onze belanghebbenden aanspreken, om informatie te verspreiden via hun kanalen: gemeentelijke infobladen en nieuwsbrieven, websites, events, sociale media,...

Zo werd in november 2022 de aankondiging van de dialoogmarkt meegenomen in de [Mobiliteitsniewsbrief](#) van de stad Mechelen. Ook op de digitale zuilen van de stad werd de dialoogmarkt aangekondigd.

Figuur 13: Digitale zuilen ter aankondiging van de dialoogmarkt

